

S jej tvorbou sa stretávame už sedem rokov

S maľovaním kraslíc začala už na základnej škole. Vždy rada vlastnoručne vyrábala darčeky. Tvar vajčiek ju fascinoval, bola to pre ňu možno výzva zaujímavo ich vyzdobiť. Aby sa páčili. Aby zaujali. Techniku zdobenia videla u svojich babiek v rodine, prispeli aj inšpirácie z časopisu, no najväčšou pohádkou skúsiť vyrábať krásne malé vzácnosti bola túžba potešiť seba a svoje okolie. O tom, že sa jej to podarilo sa presvedčame aj u nás na Veľkonočných výstavách už vari zo sedem rokov. Maliarkou kraslíc, ktorú vám chceme tentoraz predstaviť je **Ľubomíra Eliášová** z Veľkých Krštenian.

Každoročne pred sviatkami namaľuje priemerne 30 kusov kraslíc, no boli roky, keď ich bolo aj dvojnásobne. Vždy sa páčili, a tak priaznivé ohlasy sprevádzali prosby ľudí z jej okolia, aj z práce, ktorí si chceli a chcú vyzdobiť svoje príbytky jej nádhernými kraslicami. Ľubka najradšej maľuje voskovými farbami, čo je pre ňu, ako hovorí, aj najefektívnejšie. Vyrába aj populárne „dierkované kraslice“ madeirovou technikou. No v začiatkoch svojej tvorby vyskúšala najrôznejšie techniky. Vajčka maľovala obyčajnou fixkou, oblepovala andulkovým perím, mušľami, papierovými stužkami. Natierala ich lakom na drevo, vyrábala aj slamové kraslice. Na tohtoročnej výstave sa

prezentovala kraslicami vyrobenými tromi technikami. Na výrobu kraslíc použila anilínové farby, tiež servítkovú techniku a vystavovala aj kraslice maľované voskom.

Nuž ak ste v predošlých rokoch nie všetci vedeli, kto je táto maliarka kraslíc už nemusíte tvrdiť, že ju nepoznáte. Milá, skromná osoba, s ktorej tvorbou sa stretávame aj počas Veľkonočných výstav, kde prezentuje svoje medovníčky a iné aranžmány. Hoci nie je naša rodáčka prirodzene zapadla (zapojila sa) do spoločenského diania obce. Aj cez vystavované exponáty, ktoré zaujmu a potešia nejedného návštevníka.

Text – Peter Maťašeje Foto – Paulína Michalková

**Všetkým spolupracovníkom,
dopisovateľom a čitateľom Nového
Clusu prajeme radostné a príjemné
prežitie Veľkonočných sviatkov
v kruhu najbližších.**

Redakcia Nového Clusu

Jar, ktorá už čakala za rohom, sa rozvíja do svojej plnej krásy. Svieža, akoby začarovala svet. Prináša so sebou kyticu prvých kvietkov – poslov jari – ktoré už nedočkavo vytŕčajú svoje hlávky. Teplejšie slnečné lúče svojou intenzitou roztápajú posledné zvyšky zabudnutého snehu. Všetko navôkol sa zrazu zárazne mení. Presne tak, ako v ríši rozprávkového sveta.

V ľudovej rozprávke O dvanás-Brežeň si sadol na veľký kameň V tej chvíli vatra vysoko vy-roztopila. Zem sa zazelenela, vtáky začali vyspevovať, pod krovím rozkvitli fialky – a bola jar. No nielen v rozprávke, ale i v skutočnosti v tieto dni víťame jar. Stačí vybehnúť von do prírody a opájať sa krásou zrodu nového života.

S príchodom jari prichádza aj jarná únava. Väčšina z nás sa v tomto období cíti psychicky i fyzicky vyčerpaná. Aj keď sme znudení a unavení, jarné prebúdzanie nás privádza späť ku kráse

VÍTANIE JARI

tich mesiacikoch sa píše: Mesiac a zatočil kyjakom nad vatrou.

šľahla, jej žiara za chvíľu sneh

Práce na poli a v záhrade začínajú hneď ako zmizne posledný sneh. Pre mnohých je takáto aktivita relaxom a záľubou, ktorá im vyplňa voľné chvíle a nabíja ich energiou. Títo ľudia akoby dvíhali očami ortuť teplomera čo najvyššie, aby sa mohli realizovať a vychutnávať si chvíle vo svojom teritóriu zelene. Záhrada je ich pýchou.

V záhrade sa strasieme starostí bežných dní a po dobre vykonanej práci si môžeme vychutnať radosť z každého plodu či kvietka, ktorý sme vlastnoručne dopestovali.

Všetci sme súčasťou prírody. Každý chce mať okolo seba kúsok zelene, ktorá ho osvieži, poteší a má blahodarný účinok na psychiku. Ved' aj stará múdrosť tvrdí, že na lásku a starostlivosť nie je príroda nikdy škúpa.

■ Veľkonočná výstava nás opäť sviatočne naladila. Určite sa páčili aj takéto milé Moreny ktoré vyrobili šikovné ruky našich škôlkárov (viac o podujatí vo vnútri čísla).

Foto – Peter Maťašeje

NOC VZKRIESENIA

Nový Clus vychádza pravidelne koncom mesiaca. Na konci tohto mesiaca sa končí pôstne obdobie. Naše noviny teda vyjdú k Veľkému piatku a Bielej sobote. Na Veľký piatok prichádzame do kostola, aby sme si počas dojímavých obradov pripomenuli utrpenie a smrť Ježiša Krista. Vypočujeme si pašie, pokloníme sa krížu, pristúpime k svätému prijímaniu. Na záver obradov sa presunieme k Božiemu hrobu, ktorý symbolizuje hrob Ježiša Krista.

Na Bielu sobotu si uctievané pochované Ježiša Krista. Večer slávime jeho zmŕtvychvstanie. Obrady vzkriesenia by mali začínať až neskoro v noci. Ale z praktických dôvodov ich konáme už vo večerných hodinách.

My sa dnes po dvoch tisícročiach s vierou pozeráme na Kristovo zmŕtvychvstanie. Sme ním zachránení. O všetkom rozhodla Kristova láska na kríži. Jeho hrob bol len dočasný: od piatku večera cez sobotu do nedeľného včasného rána.

Táto noc z Bielej soboty na Veľkonočnú nedeľu má dve stránky: Jednu z nich tvorí tma, smútok, neistota až beznádej. Tou druhou je prechod do nedeľného rána. Táto noc nie je len nocou smrti, nocou hrobu, ale je to aj noc vzkriesenia. Noc Kristovho vzkriesenia je centrom celého cirkevného roku. Toto si pripomínáme počas obradov vzkriesenia a na Veľkonočnú nedeľu.

Veľkonočné bohoslužby nie sú len spomienkou na dávnu udalosť. Tajomstvo noci

(Pokračovanie na str. č. 2)

Anna Kňazeová

Beažoželáme

V mesiaci marec 2018 oslávili svoje jubileum títo naši spoluobčania:

Karol Mlynařík	Klíž 160	50 rokov
Magdaléna Bielichová	Klíž 152	60 rokov
Ladislav Hamara	KL. Hradište 83	70 rokov
Darina Krúpová	Klíž 190	70 rokov

Z najstaršej generácie našich spoluobčanov oslávili svoje jubileum:

Helena Marková	Klíž 31	84 rokov
Mária Spišáková	KL. Hradište 171	90 rokov

Oslávencom srdečne blahoželáme a prajeme im predovšetkým pevné zdravie, Božie požehnanie a spokojnosť v kruhu svojich najbližších.

Redakcia Nového Clusu
a pracovníci obecného úradu

* NOVORODENCI *

27.2.2018 Adam Bielich, rodičia Andrea a Jozef

16.3.2018 Pavol Kňaze, rodičia Michaela a Pavol

SOBAŠE

.....

† OPUSTILI NÁS †

Pavol Sasko *23.7.1934 † 9.3.2018

POĎAKOVANIE

Ďakujeme všetkým príbuzným, priateľom, susedom a známym, ktorí sa prišli rozlúčiť a na poslednej ceste odprevadiť nášho drahého manžela, otca, starého otca

Pavla Sasku

ktorý nás 9.marca 2018 opustil vo veku 84 rokov. Zároveň ďakujeme všetkým za prejavenu sústrasť a kvetinové dary, ktorými sa snažili zmierniť náš hlboký zármutok a žiaľ.

Manželka a deti s rodinami

Pani učiteľke Spišiakovej

Dnes Vám kladieme na stôl kvetiny,
s láskou, veď máte deväťdesiatiny
úctyhodné roky krásne
skladáme Vám piesne, básne.

Váš spevokol

OBEČNÁ KNIŽNICA

V marci sme si pripomenuli výročie znovu-otvorenia obecnej knižnice. Dvadsať členov navštevuje pravidelne kultúrny stánok, ktorý má v našej obci dlhoročnú tradíciu. Doplnené tituly, zakúpené s podporou fondu na podporu umenia sú lákadlom pre všetkých, ktorí majú radi knihy. Obsahujú literatúru pre dospelých, beletriu a detektívne romány, literatúru pre deti a mládež, encyklopédie. Našu knižnicu v marci – mesiaci knihy, navštevujú aj deti materskej školy s pani učiteľkami. Zoznáma sa s novými knižkami, vysvetlíme im, ako sa knihy požičiavajú, prečítame si rozprávku. Počas roka sme oslovili aj tých, ktorí majú niejaké tituly zapožičané ešte z čias pred stagnáciou knižnice. Niektoré diela sa nám vrátili, ostatné – aj touto cestou – urgujeme. Pozývame týmto na návštevu priestorov obecnej knižnice všetkých, ktorí majú záujem o čítanie. Knižnica je otvorená **každý piatok (s výnimkou sviatkov) od 17,15 hod. do 18,30.** ts

ROKOVALO ZASTUPITEĽSTVO

Obecné zastupiteľstvo vo Veľkom Klíži rokovalo netradične – 19. riadne zasadnutie sa 20.marca 2018 konalo v priestoroch zasadačky kultúrneho domu v Klížskom Hradišti. Dôvodom je rekonštrukcia priestorov obecného úradu v Klíži. Prítomných bolo sedem riadne zvolených poslancov, hlavný kontrolór obce, zamestnankyňa obecného úradu, občania. Rokovanie viedla starostka obce. Po schválení programu rokovania, určení zapisovateľky, overovateľov zápisnice a návrhovej komisie si poslanci vypočuli správy o kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce, ktoré zobrali na vedomie. Oboznámili sa s rozpočtovými opatreniami a schválili Rozpočtové opatrenie č.2/2018. Obecné zastupiteľstvo schválilo zapojenie časti rezervného fondu do rozpočtu obce z dôvodu realizácie opráv miestnych komunikácií a interiéru obecného úradu. Poslanci prijali nariadenie o organizácii miestneho referenda, schválili predloženie nájomných zmlúv pre obecnú bytovku. V rôznom sa oboznámili s došlými žiadosťami od občanov, boli informovaní o prácach v obci, prebiehajúcich výzvach, potrebe dokončenia vybudovaných priestorov v obecnom úrade. Zastupiteľstvo bolo oboznámené s vnútroorganizačnou smernicou a projektovou dokumentáciou na dom smútku v Klížskom Hradišti. V rôznom dostali príležitosť aj prítomní občania. Po zodpovedaní otázok starostka podakovala prítomným za aktívnu účasť na zastupiteľstve a rokovanie obecného zastupiteľstva ukončila. Ing. Tatiana Sasková

POZVÁNKY

Jednota klubu dôchodcov
Vás srdečne pozýva na

VÝSTAVU SVADOBŇÝCH FOTIEK

ktorá sa uskutoční **8.4.2018**
od **13.30 do 18.00 hod.** v kultúrnom dome vo Veľkom Klíži.

Zároveň Vás pozývame na **vystúpenie žiakov** zo ZŠ Klátova Nová Ves a ženského spevokolu **Chor de Clus**, ktoré začne o 15.00 hod.

Sadenie májov

Obec Veľký Klíž, kultúrna a športová komisia pri OZ vás pozýva na sadenie májov v pondelok, 30.apríla 2018. Slávnosť sa začne pred obecným úradom v Klíži a pokračovať bude pri kultúrnom dome v Klížskom Hradišti.

NOC VZKRIESENIA

(Dokončenie zo str. č. 1)

vzkriesenia je stále živé, je prameňom života Cirkvi a prameňom Božieho života v nás. Obrady vzkriesenia charakterizuje a sprevádza svetlo. Od požehnaného ohňa sa zapáli veľkonočná svieca – paškál – symbol vzkrieseného Pána Ježiša. Potom sa rozsvietia všetky svetlá v chráme, aby celé zhromaždenie veriacich bolo prežiarené svetlom.

V tomto osvetlenom priestore má významné miesto veľkonočná svieca. Pri nej kňaz spieva veľkonočný chválospev. Uvedieme z neho aspoň niekoľko myšlienok. Začína sa slovami: Zaplesaj, nebeský chór anjelov... Zarádaj sa, zem, zaplavená toľkým jasmom... Raduj sa aj ty, Matka Cirkve...

Ďalej sa spieva: Toto je noc (štyri razy)... Naozaj požehnaná noc, ktorá spája nebo so zemou a človeka s Bohom... Cirkve slávnostne predkladá túto veľkonočnú sviecu pripravenú z vosku pracovitých včiel... Nech táto svieca žiari nehasnúcim svetlom a zaháňa nočné temnoty...

(Už niekoľko rokov používame veľkonočnú sviecu zhotovenú z pravého vosku. Má svoju charakteristickú vôňu).

Obrady pokračujú dlhou bohoslužbou slova. Po nej nasleduje svätenie krstnej vody a obnova krstných sľubov. Vo svätej omši prijímame vzkrieseného Pána Ježiša. Na záver spievame slávnostné zvolanie: „Pán Ježiš Kristus vstal z mŕtvych. Aleluja.“ Počas spevu kňaz a asistencia idú v sprievode so Sviatosťou Oltárnou a so sochou vzkrieseného Krista. Slávnosť zakončíme mariánskou antifónou Raduj sa, nebies Kráľovná, aleluja.

Možno si kladieme otázku: „Aký najhlbší význam má táto noc Ježišovho vzkriesenia? A vôbec, čo je kresťanstvo?“ Jedna z najvýstižnejších odpovedí pochádza od Rimana Festa, ktorý bol miestodržiteľom v Palestíne. (Vieme, že Rimania boli považovaní za národ právníkov a stručných formulácií.) Okolo roku 60 po Kristovi tento Riman podával správu židovskému kráľovi Agrippovi o súdnom procese s Pavlom z Tarzu. Jadro celého prípadu zhrnul takto: „Vec sa týka istého Ježiša, ktorý zomrel, a o ktorom Pavol tvrdí, že žije“ (Por.Sk 25,19)

Ježiš Kristus žije! To je podstatná pravda a podstatná skutočnosť našej viery i celého kresťanstva. Toto ohlasuje Cirkve už dve tisícročia. Všetko ostatné ohlasuje v tomto vzkriesení a v tomto novom Kristovom živote.

Mons. Anton Kováčik, správca farnosti

Podakovanie

Z celého srdca ďakujem všetkým priateľom, ktorí sa zúčastnili na oslave mojich 78. narodenín. Marta Ježová st.

Ochotnícky súbor Hrušov zo Skýcova nevynechal ani tento rok našu obec s novo nastudovanou hrou Aká bolesť, taká masť. Vo veselohre, pod režijnou taktovkou Ľuba Hostoveckého, sa nám v nedeľu 18. marca v Kul-

Aká bolesť, taká masť v kultúrnom dome v Klížskom Hradišti predstavilo v dvoch dejstvách v rôznych úlohách desať hercov. Dvadsať štvrtá sezóna divadelného súboru začala premiérou hry v Ješkovej Vsi. Dobré chýry doniesli novinu, že sa majú diváci na čo tešiť. Bolo tomu naozaj tak. Škoda len, že záujem občanov bol malý – vystúpenie videla 70-ka divákov. Možno to spôsobili vírusy, možno studené počasie, ale tí, ktorí prišli, neobanovali. Predstavenie bolo poučné, zábavné – jednoducho, ochotnícke. **ts**

Dňa 3. marca 2018 sa uskutočnilo v kultúrnom dome Valné zhromaždenie Urbárskej spoločnosti obce Veľký Klíž. Toto zhromaždenie sa koná každoročne. Tu sa podielníci dozvedia, ako spoločnosť za uplynulý rok nakladala s majetkom, aký je jej hospodársky výsledok a aké bude rozdelenie zisku pre podielnikov.

Po úvodnom slove a privítaní predsedajúceho Ing. Igora Belicu, ktorý po sčítaní hlasov skonštatoval, že účasť je 67,62%-ná, čím je valné zhromaždenie uznášaniaschopné.

Obsiahlu správu o činnosti urbáru predniesol predseda US Zdenko Beliansky. Hovoril o celkovej hospodárskej činnosti počas uplynulého roku, o ochranných a výchovných prácach v mladých ťažbových prácach opráv ciest v les-

ROKOVALI URBÁRISTI

Cena za drevo pre podielnikov je 130 eur. Pre nečlenov sa v tomto roku drevo nebude predávať. Nakoľko je problém s výrobou palivového dreva bude prídel obmedzený. Podielníci, ktorí majú do 0,5 ha výmery, majú nárok na 5 prn dreva a vlastníci pôdy nad 0,5 ha 10 prn.

Aj chatu Prameň sa snaží US zveľaďovať a udržiavať, aby pre návštevníkov bola príjemná a kultúrna. Aby dôstojne reprezentovala náš Urbár. Boli by sme radi, keby aj široká verejnosť vnímala našu snahu a zabraňovala poškodzovaniu majetku v areáli tejto chaty. V uplynulom roku v nej bolo 384 prenocovaní a US odvieďla do obecnej pokladne poplatok z ubytovania v sume 115,20€. Predseda US pripomenul, že aj naďalej je potrebné počas dní zvýšeného rizika požiarov, venovať pozornosť protipožiarnym opatreniam nielen zo strany US, ale všetkých občanov. Taktiež US sa snaží o zlepšenie situácie ohľadom vývozu odpadov do lesa, kde je stále čo naprávať.

Cestou právnika sa riešia zmluvy ohľadom prenájmu pôdy v kameňolome Vršok a Krnice firmou Karob. Firma R-Cosult požiadala o príspevok z eurofondov na výstavbu protipodňovej nádrže, ktorá má byť pod chatou Prameň. Zároveň by mala slúžiť aj ako protipožiarna nádrž, ale aj k rekreačným účelom. Uvidíme, či sa podarí tento projekt uskutočniť.

Ďalšia správa sa týkala plnenia plánu starostlivosti o les, ktorú predniesla odborná lesná hospodárka Ing. Eva Trnovská. Ekonómka US Božena Škvareninová predniesla účtovnú uzávierku a výsledok hospodárenia. Podielníci mali možnosť rozhodnúť o rozdelení zisku, ktorý v tomto roku bol 19. 696,68. Proti navrhovanej čiastke 15 eur/ha nik nenamielal. Ostatné správy predniesla dozorná rada a inventárna komisia a Ing. Vladimír Hudok predniesol plány a zámery na rok 2018.

V diskusných príspevkoch bolo navrhnuté aj iné riešenie na pridelovanie palivového dreva. V otázkach ohľadom prenájmu pôdy, kde sa nachádzajú kameňolomy Vršok a Krnice, bola zároveň vyjadrená aj nespokojnosť so stavom okolitej prírody a hlavne prístupových ciest do týchto lokalít. Taktiež bolo poukázané na chýbajúcu tabuľu chránenú krajinou, ktorá bola umiestnená v Doline a na nešetrné vyvážanie dreva počas nepriaznivého počasia.

Uvedené pripomienky boli zaznamenané v uznesení a výbor US ich bude riešiť na nasledujúcich zasadnutiach

Záverom Ing. Belica poďakoval všetkým prítomným za účasť a valné zhromaždenie ukončil.

Anna Dobiašová

Výročné valné zhromaždenie dobrovoľných hasičov

V nedeľu 3. marca sa v hasičskom klube konalo výročné Valné zhromaždenie Dobrovoľného hasičského zboru (DHZ) z Klížskeho Hradišta, ktorý v obci pôsobí nepretržite vyše 90 rokov. Pozvanie prijalo 15 členov aj starostka obce. Zhodnotili uplynulý rok. Vypočuli si správu o činnosti a o hospodárení DHZ, pozitívne hodnotili splnenie všetkých naplánovaných úloh. V tomto roku majú pred sebou tradičné plány: účasť na Pochovávaní basy, stráženie Božieho hrobu počas Veľkonočných sviatkov, stavenie mája, stanovište na Deň detí, účasť pri Poďakovaní za úrodu, zorganizovanie zájazdu. Samozrejmosťou je údržba a oprava techniky, ktorá je aj napriek svojmu veku ešte stále použiteľná v prípade potreby. Po príhovore starostky boli v diskusii prebraté ďalšie možnosti DHZ a schválené ďalšie body činnosti v tomto roku. Nasledovalo malé občerstvenie a zúčastnení hasiči sa rozišli s dobrým pocitom, že náš DHZ je síce malý počtom členov, ale stále životaschopný spolok, ktorý má pevné miesto v obci.

Vladimír Sasko

Udalosti, Postrehy a Novinky v skratke

○ Počas pôstu bola 2. marca detská krížová cesta, kde čítali zamyslenia k jednotlivým zastaveniam detičky predškolského veku a žiaci 1.-6. ročníka (16 detí), jednotlivé zastavenia uvádzala Mária Valná a Mgr. Zuzana Dolná hrala pieseň Bol si tam... ktorú spolu s deťmi spievali aj ostatní prítomní.

○ COOP Jednota Klíž a Ješkova Ves sa vlni na výročnej členskej schôdzi združili. Tento rok sa ich výročná schôdza konala v KD v Ješkovej Vsi. Miestny DV Jednoty SD Klíž – Ješkova Ves sa stretol v utorok 13.3.2018 o 17,30 hod. na svojej hodnotiacej schôdzi.

○ V dňoch 19.-21. marca sa v Galérii mesta Topolčany konal už 10. ročník podujatia Veľká noc v ľudových tradíciách. Našu obec zastupovali a svojimi výrobkami sa prezentovali Emília Húdoková a Ing. Zuzana Holáková.

○ Mládežnícka krížová cesta bola zorganizovaná na podnet a pod vedením Mgr. Zuzany Dolnej. Uskutočnila sa v piatok 23. marca. Aktivne sa jej zúčastnilo spolu trinásť detí a mládežníkov. Spolu so svojimi rodičmi prišli do farského kostola aj viacerí malí škôlkári.

Informácie zozbieral, napísal a zostavil
Peter Maťašeje

VALNÉ ZHROMAŽDENIE V JEŠKOVEJ VSI

Lesné a pasienkové spoločenstvo, pozemkové spoločenstvo Ješkova Ves zvolalo na sobotu 17. marca Valné zhromaždenie. V tamojšom vynovenom kultúrnom dome sa stretlo 57,5% známych podielnikov, členov spoločenstva, ktorého predsedom je Karol Smatana. Jedným z dôležitých bodov Valného zhromaždenia boli doplňujúce voľby do výboru, ako i náhradníkov. Dôvodom bolo úmrtie dlhoročného člena a aj predsedu Pavla Valúcha. Taktiež aj odstúpenie dlhoročného člena výboru spoločenstva Jána Maťašeje. Svoj koniec vo funkcii hospodára ohlásili aj Ing. Jozef Bielich – hospodár a Anna Hlavačková – členka dozornej rady. Novými členmi výboru, na základe návrhu a následných volieb, sa stali Pavol Greguš, Ing. Marián Hlavačka, Roman Beliansky, Milan Sasko a Ing. Pavol Valúch. Predseda Karol Smatana vo svojej výročnej správe skonštatoval, že v súčasnosti má spoločenstvo 57,70 percenta známych vlastníkov. Po ukončení niektorých dedičských konaní je šanca, že sa dostanú na 60 percentnú hranicu známych vlastníkov. Hospodár Ing. Jozef Bielich uviedol, že v roku 2017 sa vyťažilo 301,72 m kubických borovice, z čoho bolo 140,27 vlákny, suchárov a popadaných stromov. Na deputátne drevo vyťažili 250 priestorových metrov, čo predstavuje 135 metrov kubických dreva. Správu o účtovnej uzávierke predniesla Božena Škvareninová. Lubomír Sysel podal správu Dozornej rady spoločenstva. O plnení výrobných úloh za obdobie platnosti PSOL predniesol správu odborný lesný hospodár Jozef Pastorok. Očakávaným údajom bolo oznámenie o rozdelení zisku spoločenstva. Predseda Karol Smatana oznámil, že to bude 20 euro za hektár. Nasledovala diskusia a po nej predniesol MUDr. Ján Žilka návrh na uznesenie. Po skončení oficiálnej časti prítomní posedeli pri vynikajúcom guláši a neformálnych rozhovoroch ešte dlho po 18 –tej hodine.

Peter Maťašeje

TRADIČNÁ SVADBA V MINULOSTI A DNES – 1. časť

Už niekoľko rokov je priáním mladých snúbencov prežiť svoju svadbu vo sviatočnom tradičnom ľudovom odeve – v kroji. Nie každá mladucha chce byť v dlhých bielych šatách. A tak sa v našej obci občas vyskytne aj svadba v kroji, niekedy v kostole, inokedy pri občianskom obrade v Starom Klíži či v Miloslavovej zemi. Najväčší záujem je o ľudovú tradíciu snímania party a následné

čepčenie. Niekoľkokrát bol ženský spevokol Chor de Clus účastní na týchto akciách. Pri svadobnom akte čepčenia zachováme dávne zvyky a spievame obradové svadobné piesne.

Keďže zbieram staré piesne, začala som sa zaoberať aj svadobnými zvykmi v našej obci. V spomienkach tých najstarších sa svadba konala jeden deň v sobotu,

najčastejšie na Fašiangy. Podľa starých dostupných materiálov z rokov 1941-42 som sa dozvedela o svadobných zvykoch na prelome 19. a 20. storočia v našom okolí. Svadba trvala niekoľko dní. Pre mňa zaujímavým faktom bolo, že sa konala v robotný deň dopoludnia, najčastejšie v pondelok a v stredu. V sobotu sa svadby začali robiť až v polovici 50-tych rokov 20. storočia.

Mgr. Mária Zajacová

(Pokračovanie v budúcom čísle)

Také svadby, kde si chlapec bral za manželku dievča, ktorej brat sa oženil s jeho sestrou mali v ľudovej slovesnosti osobitné označenie. U nás sa v minulosti tomu hovorilo, že to bola svadba „na frajmok“ (v iných oblastiach sa používali obdobné slová ako frajmak, alebo frajmek). Išlo teda o svadby akoby na výmenu. Niečo podobné sa v dávnejšej minulosti odohrávalo aj v dvoch rodinách v klížskej doline. V rodine Hrdých z Klížskeho Hradišťa a rodine Maťašeje z Ješkovej Vsi.

Vďaka vzácnym historickým fotografiám si priblížime dve svadby spred niekoľkých desaťročí.

■ Svadba Emila Hrdého a Jozefíny Maťašeje. Možno niektorí z našich čitateľov spoznajú tváre ľudí, ktorí boli účastní tejto svadby.

■ Nevesta Etela Hrdá so ženichom Štefanom Maťašeje, bratom Jozefíny. Na snímke v hornom rade druhý sprava Vendel Bielich, tretí sprava Viktor Kňaze (Beleje). Prvým mužom z ľavej strany je Bielich z Klíža, vedľa neho stojí Július Maťašeje s manželkou s dieťaťom v náručí (bola to jeho prvá manželka, ktorá mu ale zomrela). Vysoký muž stojaci celkom vzadu za ženichom je Ferdinand Bujna. Mladá žena stojaca nad nevestou vľavo je Etela Maťašeje. Sediaci v rade s mladomanželmi prvá sprava (žena v čiernom) Hrdá, muž s fajkou je Štefan Hrdý, ktorý istý čas pôsobil ako richtár v Klížskom Hradišti.

Texty k fotografiám – Peter Maťašeje

VEĽKONOČNÉ INŠPIRÁCIE

Aj tento rok sme sa tešili na veľkonočnú výstavu, ktorá sa už pravidelne koná na kvetnú nedeľu v miestnom kultúrnom dome a dotvára sviatočnú atmosféru tejto výnimočnej nedele. Pokojne by sme ju mohli nazvať aj veľkonočné inšpirácie, pretože nás inšpiruje k vyzdobeniu si svojich príbytkov počas najväčších kresťanských sviatkov.

Už pri letmom pohľade do sály radosťou poskočili naše srdiečka, keď sme uvideli tú nádheru rozkvitnutých jarných kvietkov, zelenej trávičky a vyrašených konárikov. Vzduch voňal rozkvitnutými narcismi a najviac exponátov na výstave bolo inšpirovaných prírodou. Dotvorené boli symbolmi jari - vajčikami, kuriatkami, zajačikmi. Pri vstupe na výstavu nás vítal drevený pastier s ovečkami od Mariána Dobiáša. Veselý šibák ho premenil na šibača. Od tohto autora sme sa mohli pokochať pohľadom na dva ozembuchy a tri palice. Jedna z nich mala hlavu Panny Márie.

Moje oči sa nemohli nabažiť pohľadu na kraslice, ktoré kralovali na tejto výstave. Po prvýkrát vystavoval svoje kraslice Pavel Tyrjak z Partizánskeho. Boli to vajčeka zdobené technikou – richelieu (vyrezávané). Obdivovala som autorovu jemnosť, zručnosť a trpezlivosť, pretože vybrúsil z vajca afrického pštrosa NANDU košík a z druhého strapce hrozna spolu s listami. Dokonca som po prvýkrát videla aj zelenomodré kraslice, ktoré neboli farbené, ale bola to originál farba vajec istého druhu nosní. Ďalšie kráľovské kraslice vystavoval tiež po prvýkrát Jozef Pauček. Návštevníci išli oči nechať na vybrúsených krasliciach z mramoru, vápenca a aragonitu z klížskej lokality. Po minuloročných krasliciach nadzornej veľkosti, ktoré si postavil pred domom, Jožko zase prevkupil. Najkrajšie aranžmány ako vždy naaranžovala Hermína Korcová. Najviac exponátov vystavovala Eva Paliatková, ozdobné fľaše, poháre, demižóny, pletené srdcia, zajačiky, košíky. Napočítala som viac ako 70 exponátov a každý bol malé umelecké dielko. Alenka Adamusová prispela kraslicami, ktoré jej pomáhali zdobiť vnučky Mia a Emma Ondříškové. Nedá sa vymenovať každého vystavovateľa, musím však vyzdvihnúť mravce a pavúka, ktoré zhotovili školáci zo ZŠ a krásne výrobky rodičov a deti z MŠ. Kráľovstvo sušených kvetov reprezentovala Emília Hudoková, kráľovstvo šikovných ručičiek Ing. Zuzana Holáková. Kto mal záujem mohol si zakúpiť od nich malé a milé darčeky. Tiež si návštevníci mohli zakúpiť huspeninu od Márie Šusterovej. Tradične nechýbala ani ochutnávka. Na výstave vystavovalo 19 vystavovateľov, navštívilo ju 150 zapísaných návštevníkov. Za nádherný estetický zážitok ďakujeme usporiadateľom a vystavovateľom.

Anna Húdoková

Dňa 9. marca 2018 odišiel navždy pán Pavol Sasko. Jeho osobu a život sme poznali všetci. Ved' v mladšom veku bol dlhoročným poslancom obce, predsedom Občianskeho výboru v Kl. Hradišti a tiež dlhoročný predseda Jednoty v časti obce Kl. Hradište. Mnohí si ho pamätajú z brigád na kultúrnom dome, veľa odpracovaných sobôt, veľa nápadov uskutočnených a možno aj neuskutočnených. My, čo sme žili v jeho prítomnosti bližšie, do posledku sme ho vídali opretého o bráničku, kývajúc každému na pozdrav, prehodiac slovo-dve, či viac. Jeho modré oči nás už žiaľ nebudú vyprovádzat'. Odišiel vo veku nedožitých 85 rokov. Česť jeho pamiatke!

Pocta susedovi

*Dobrý sused je boží dar
to každý pozná v celom kraji,
žiaľ dnes som bola tomu susedovi na kar
a on už sa s ľahkosťou prechádza v raji.*

*Lebo nepoznal slovo nie, nedá sa,
to priečilo sa jeho myslí,
môj sused riešenie vymýšľal
a preto za ním aj moje deti išli.
Či bolo treba opravovať, či skúmať veci nové
so zanietením a s radosťou prišiel a napravil bóle.*

*Láskavo čakal na bráničke
a vozil sienko na káričke.
A keď mu zajačky podrástli
zavolať: Deti, poďte pozrieť, ako narástli.*

*Už dávno, to snáď len starší, že by si pamätali?
že kulturák náš so zanietencami stavali,
že sa staral o dedinu našu,
o jej život a o jej krásu.*

*Dnes jeho deti a vnuci tak robia, nie je to pre nich veda,
veď všetci to videli u svojho božského deda.*

*A čo zostane navždy, po každom?
Pekné spomienky, pekný dom?
Áno, ale aj s dobrým susedom!*

Anna Dobiašová

Opäť ľuďmi zaplnený Klížsko-Hradišský cintorín!

Neuplynul ani celý mesiac, čo sme pochovali mladého, túžiaceho po pokračovaní životom, 58 ročného Emila Chrenku z Klížskeho Hradišťa a opäť dňa 12.3.2018 zaplnil sa tento cintorín ľuďmi, ktorí sa prišli rozlúčiť s Pavlom Saskom vo veku nedožitých 85-ich rokov, nám a širšiemu okoliu dobre známym vodárom.

Paľo (ako sme ho oslovovali), pochádzal z rodiny otca Šimona Sasku z Klížskeho Hradišťa a matky Heleny rod. Bielichovej (Sládkeje) z Klíža. Tito jeho rodičia v malom domčeku na "brehu" nad jazierkom Lážňa - tesne pod farou, kde sa usadili všetci Saskovci, vychovali troch synov. Najstarší Ján začal študovať až po ukončení vojenskej základnej služby. Urobil skúšky a nastúpil do Gymnázia v Topolčanoch. Po úspešnom ukončení maturity pokračoval vo vysokoškolskom vzdelaní a svoje vzdelanie potom uplatňoval ako vysokoškolský pedagóg v Prahe.

Mladší Alojz vyštudoval medicínu. Doplnujúcim - odborným vzdelávaním postupne získaval tituly. Ako sme mali možnosť vidieť na hrobovom pomníku je napísané: Prof. MUDr. Alojz Sasko, CSc.

Najstarší Ján zomrel a pochovaný je v Prahe. Alojz s urnami celej jeho rodiny je uložený v Klížsko-Hradišskom cintoríne v hrobe spolu s bratom Pavlom.

Paľo, ako najmladší syn Šimona a Heleny Saskovej, sa oženil v roku 1959 s Jolankou rod. Zvalovou z Klátovej Novej Vsi. Vychovali syna a dve dcéry. Najstarší, ale aj najznámejší je syn Miloš, ktorý ako podnikateľ v obci Klíž vyrába obľúbený, zaujímavý štýlový nábytok. Dcéra Ivana býva v Šamoríne a najmladšia Silvia (učiteľka) v Ješkovej Vsi.

Rodina Šimona Sasku, manželka a traja synovia zažili aj to, čo nečakali. Odišli, tak ako viacerí občania z Klížskeho Hradišťa, Klíža a Ješkovej Vsi, za vidinou lepšieho života v rokoch znárodňovania majetku veľkostatkárov na „Maďare“. Rodina Šimona Sasku konkrétne sa usadila na majetku v obci Nová Stráž, niektorí v Hadovciach v blízkosti Komárna. Tu Šimon, otec troch synov pri poľnohospodárskych prácach s koňmi nešťastne prišiel o nohu. Keď sa doba zmenila v neprospech týchto osídlencov, mnohí sa vrátili, ale niektorí aj zostali. Otec nebohého Pavla sa vrátil. Tak ako ta išiel po dvoch nohách, po dvoch sa aj vrátil, ale jedna z nich bola už drevená. Táto drevená noha mala zvláštny tvar, hore remencami, prackami uchytenej o pozostatok svojej. Nie som si istý, či túto nohu si aj on sám nevyrobil. Ved' bol zručný tesár a aj pri takejto veľkej ujme na zdraví pokračoval v tesárčine. Spolu s partiou zhotovil niekoľko krovov striech v našich a okolitých dedinách.

Paľo, ich najmladší syn, sa vyučil ako vodár - kúrenár. Svoju odbornosť vedel aj preukázať. A nielen to, vedel poradiť, riešiť niektoré problémy stavebné aj priestorové. Okrem svojej

odbornej profesie angažoval sa aj v spoločenskom dianí. Bol predsedom Miestneho dozorného výboru v obci Klížske Hradište pri Jednote Topolčany a poslancom Miestneho národného výboru v Klíži za obec Klížske Hradište. A práve tu sme pri tom, čo ma najviac nutkalo, aby som o ňom napísal. Starý obecný dom už dávno bol postavený, stál a stojí. Odchádzal som z rodičovského domu a čakal na autobus, keď sme sa s Paľom stretli. Začala debata tak, že som išiel až neskorším spojom. Začal mi ukazovať pozemok (plac), na ktorom si on predstavuje stavať nový, veľký Kultúrny dom v Klížskom Hradišti. Pozemok močaristý bol z časti obecný, potom plytký kanál (priekopa) s prietokom vody a súkromný pozemok známy ako Benkova záhrada. Táto záhrada v tom čase už bola vlastníctvom Márie Oravcovej. Ako som počúval jeho snahu a odhodlanie stavať, nezabudol mi ešte povedať, že chce, aby tam bol aj hostinec, vstupom riešený zboku. Priečka - stena, ktorá by mala oddeľovať hostinec od kultúry, aspoň sčasti by mala byť otvárateľná v prípade potreby aby

pohostenie - občerstvenie, mohlo byť vykonané v sále kultúry.

Asi o pol roka som sa dopytal, že v Klížskom Hradišti sa skutočne ide stavať nový, veľký kultúrny dom. Jeho predstavy o novom kultúrnom dome, kde bude stáť, spolu s hostincom s roztvárateľnou stenou smerom k sále dokázal pretaviť do snahy, aby našiel podporu poslancov a občanov vtedy spojených troch obcí. A čo najviac? Našiel porozumenie a podporu u funkcionárov obce, najmä však u dlhoročného a skúseneho funkcionára predsedu MNV, Antona Miškeje z Ješkovej Vsi. Ten, ako zbehlý organizátor stavbu materiálne, finančne, organizačne, pozvánkami na brigády zabezpečoval. Ako mi spomínal, najväčšou oporou MNV pri stavbe bol práve Pavol Sasko spolu s Júliusom Gubom, Antonom Hrdým, Jozefom Bielichom a jeho synmi Jozefom a Milanom z Klížskeho Hradišťa, ktorí vykladali stavebný materiál z vagónov, skladali, keď bolo treba veru aj v nedeľu.

Vďaka však patrí nielen týmto, ale všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pričinili o toto dielo. A prečo to vlastne až teraz píšem? Asi pred dvomi rokmi sme sa stretli na stolno-tenisovom turnaji, ktorý je každoročne organizovaný obecným úradom, vždy po sviatkoch po Novom roku. Sedeli sme spolu a pozerali, ako sa mladí zvrátajú pri stoloch. A začali sme aj trochu spomínať. Ja som mu pripomenul aj tento príbeh stretnutia, keď mi rozprával a ukazoval priestory, kde si on predstavuje, že bude stáť nový, veľký kultúrny dom s pohostinstvom, s roztváracou - deliacou stenou. Videl som, že sa potešil. Povedal mi: „Vieš Pišta, starí už možno zabudli a mladých takéto veci moc nezaujímajú.“

A práve preto som sa rozhodol napísať, dať na papier, aby sa nezabudlo, kde a u koho sa zrodila myšlienka postaviť nový kultúrny dom v Klížskom Hradišti.

Kultúrny dom stojí a slúži všetkým občanom troch obcí, primerane je využívaný a udržiavajú. Služí aj hostinec a v čase potreby slúži aj roztváracia stena. Nakoniec iba poďakovanie a Paľkovi nech je zem slovenská ľahká, nech odpočíva v Božom pokoji.

Štefan Poliačik 83 r., Ješkova Ves

Návrh loga - Peter Matášeje
Realizácia - Lucia Korytárova

Prípravné zápasy

OFK Malé Kršteňany –
OŠK V. Klíž 6 : 1 (2 : 1)
Gól OŠK: Bielich P. (11m)

M. Uherce – OŠK Veľký Klíž 4 : 9 (1 : 6) Góly
OŠK: Belianský 3, Bielich P. 3, Bujna, Igaz, Chrenko I.

Trénerom A - mužstva zostáva naďalej Milan Vaňo. Do kádra pribudli štyria noví hráči: Andrej Kohút, Tibor Igaz, Dávid Kalina a Tomáš Stanko.

16. kolo 25. marec 2018 OŠK Pečeňany - OŠK Veľký Klíž 5 : 1 (2 : 1)

Gól OŠK: Kalina D.

Zostava OŠK: Michal - Chrenko I., Kalina D., Marko M., Chrenko J., Kalina M., Bielich P., Matášeje V., Kučera J., Holák, Belianský S. Striedali: Stanko Marek, Kohút, Bujna, Stanko T.

V úvodných minútach sme sa snažili eliminovať domáci tlak, čo sa nám aj dobrým napádaním darilo. V 9. minúte sme predviedli rýchlu krídelnú akciu s úspešným gólovým zakončením Dávida Kalinu - 0 : 1. Postupne však domáci preberali kontrolu nad stretnutím a dvoma gólmi v 28. a 35. minúte otočili stav. Druhý polčas bol jasne v ich réžii. V 49. minúte odskočili na rozdiel dvoch gólov a skóre zápasu prikrášlili dvoma gólmi v záverečných minútach zásluhou Kubalu. Úvodné jarné kolo nám ukázalo naše nedostatky krutou, ale zaslúženou prehrou 1 : 5.

MaS

Jarná pohoda v zimnom počasí

Nedeľa 18. marca bol pre členov KST Ostrá Veľký Klíž termín prvej jarnej turistiky. Ale predpoveď aj aktuálne počasie v nedeľu ráno nás rýchlo vrátili do zimných dní. Svieži, mrazivý vetrík držal teplotu pri bode nula a tak sa pri predajni potravín v Ješkovej Vsi stretla menšia partia miestnych turistov a jeden cezpoľný – turista z Klátovej.

Po tradičnom zvítaní a zahájení akcie vyražame. Cieľ je jasný – Kozlica a Vres. Popri cintoríne odbočujeme cez lúku a lesík na Cibajky. Dolu pri horárni nás čakajú ďalší dvaja turisti a tak sa naša zostava rozrastá na 14 účast-

KHL alebo Klížska hokejová liga

Sezóna, v poradí už ôsma a dúfajme, že nie posledná, ušla ako voda a my sme opäť skúsenejší.

Tak, ako každý rok ani v tejto sezóne nechýbalo množstvo emócií, pekných akcií, gólov a nechýbali tiež drobné šarvátky i pekné zákroky brankárov.

Celú sezónu proti sebe nastupovali mužstvá modrí - BLUE s kapitánom Lackom Káčerom a bieli WHITE, ktorých viedol kapitán Andrej Hogo Hodál.

Zostava oboch mužstiev bola v jadre stabilná, podľa potreby s malými doplneniami hráčov z iných obcí. Často chodili vypomáhať chlapi z Lužian, Topolčan, Bošian. Ale drvivou väčšinou tvorili základ oboch mužstiev chlapi z našich obcí Klíž a Ješkova Ves a aj rodáci, ktorí majú silné citové väzby k svojmu rodisku - napríklad Ľubomír Hlavačka (niekdajší brankár OŠK), Marian Gašparík, Peter Žilka, atď...

No a aký bol priebeh sezóny? Tento rok treba uznať obrovskú prevahu tímu White, ktorý dominoval počas celej sezóny a modrí Blue im iba občas zakontrovali. Treba zdôrazniť, že najlepším a rozdielovým hráčom počas celej sezóny bol Milan Hatala, ktorý bol ťahúňom ofenzívy a jeho gólové štatistiky i konečné výsledky sa dajú pozrieť na sociálnej sieti Facebook. Ale netreba zabúdať ani na organizovanú hru v defenzíve. Čiže, suma sumarum, tohtoročný Mačka cup (obdobu Stanley cup-u v NHL) patrí zaslúžene do rúk tímu White.

Stalo sa už dobrým zvykom, že na Štefana sa hralo aj tradičné Winter classic- Štefanský pohár a tiež tradične na štadióne v Zlatých Moravciach. Nastupuje sa tu v pozmenených zostavách a to podľa pravidiel: Klížania proti Ješkovcom. „Cudzinci“ sa môžu zúčastniť len ako diváci. Je to o to vzácnejšie, pretože v čase Vianoc sme poprihádzali domov z rôznych kútov sveta: Čechy, Rakúsko, Švajčiarsko i z ďalekej Austrálie. Čiže zápas bol týmto ešte výnimočnejší, mal sviatočný nádych. Bol príjemným spretrením v strede sezóny, hlavne pre brankárov. Priebeh zápasu bol územne v réžii Klíža ale gólovo boli efektívnejší z brejkov hráči Ješkovej Vsi, ktorá si vypracovala náskok 6:2, ale v posledných 15 minútach zápasu dokázali Klížanci vyrovnať na spravodlivých 7:7. Pre krátkosť času a nabitého programu zimného štadióna nájazdy nebolo možné uskutočniť, čo mohlo byť pre divákov pekným bonusom a pre brankárov a hráčov dobrou výzvou. Svojich hráčov prišla povzbudiť početná skupinka z Ješkovej Vsi, ktorí vliali do zápasu ešte viac energie a emócií.

Na záver ešte výzva. Ak by mal niekto záujem pripojiť sa k nám do budúcej sezóny, draftuje sa celoročne. Chce to len chuť hrať. Prihlásiť sa môžete u „generálnych manažérov“ ligy – Tomáš „Puco“ Bielich, Roman Bielich, Rastislav Stanček, Juraj Neštepny, Andrej Hodál, Lacko Káčer. Určite sa potešíme.

Ing. Stanislav Holák, brankár Blue

níkov akcie. Prechádzame popri historickej vápenke, ktorá pomaly začína podliehať zubu času. Stúpame na vrchol Kozlice, viacerými chodníkmi, ako sa kto cíti a ako komu viacej vyhovuje. Sme hore. Tento skalnatý, machom porastený vrch je vždy veľmi príjemné miesto na krátke zastavenie. A tak vyberáme z rukasiek niečo prehryznúť, teplý čaj aj niečo ostrejšie na zahriatie. Svieži vánok a sem-tam aj nejaká vločka snehu nás nenechávajú na pochybách, že pani Zima ešte nepovedala posledné slovo. Krátky zápis do vrcholovej knihy a omnoho dlhšie trvajúce skupinové foto, ktoré sa ako vždy neobíde bez vtipných poznámok. Dobrá nálada nás neopúšťa ani ďalej pri výstupe na Vres. Cestou z vrcholu nás veľmi tešia snežienky, ktoré síce len sporadicky, ale predsa vykúkajú pri chodníku. Podarilo sa splniť cieľ túry – každoročne je prvá jarná túra venovaná práve snežienkam. Pred nami je už len zostup do obce Klátova Nová Ves. V miestnej reštaurácii doplníme stratené tekutiny aj kalórie. Návrat domov volíme autobusom, veď ísť späť po asfaltke nemá s turistikou veľa spoločné. Aj keď táto akcia bude patriť k tým s nižšou účasťou, zároveň bude patriť k vydateným. Dôkazom sú spokojné a usmiate tváre zúčastnených.

Text - Vladimír Sasko Foto - Dana Smatanová

Vydáva Obecný úrad Veľký Klíž, PSČ: 958 45, okres Partizánske, č.t. 038/5429222. Šéfredaktor Peter Matášeje, č.t. 0908 772 326, e-mail: mataseje@bestnet.sk, redakčná rada: Ing. Zuzana Holáková, Ing. Tatiana Sasková, Anna Húdoková, Anna Kňazeová. Príspevky do novín prijíma obecný úrad a redakčná rada. Redakcia si vyhradzuje právo výberu a úpravy článkov. Schválené obecným zastupiteľstvom dňa 30.11.1995 pod č.9/1995 v bode 2, písm.f. Tlač Rosart. Registrované Ministerstvom kultúry pod EV 3637/09, IČO: 00311308, ISSN 1339-2611. Dátum vydania: 29. marca 2018.